

Preken på fellesgudstjeneste 22.11.15

Lukas 22:14-18

Da tiden var inne, tok Jesus plass ved bordet sammen med apostlene. Og han sa til dem: «Jeg har lengtet inderlig etter å spise dette påskemåltidet med dere før jeg skal lide. For jeg sier dere: Aldri mer skal jeg spise påskemåltidet før det er blitt fullendt i Guds rike.» Så tok han et beger, ba takkebønnen og sa: «Ta dette og del det mellom dere. For jeg sier dere: Fra nå av skal jeg aldri mer drikke av vintreets frukt før Guds rike er kommet.»

1 Kor 11: 17-26

Når jeg her gir dere mine påbud, er det én ting jeg ikke kan rose dere for: Dere samles på en måte som ikke er til nytte, men til skade. For det første hører jeg at det er splittelse blant dere når dere kommer sammen som menighet, og jeg tror det kan være noe i det. For det må vel være oppsplitting i grupper blant dere, så det kan bli klart hvem som holder mål. Når dere da kommer sammen og er samlet, er det ikke Herrens måltid dere holder. For når dere spiser, holder hver og en av dere måltid for seg selv. Den ene er sulten, den andre drikker seg full. Har dere ikke hus så dere kan spise og drikke hjemme? Eller forakter dere Guds menighet og lar dem som ikke har noe, sitte med skam? Hva skal jeg si til dette? Skal jeg rose dere? Nei, slikt kan jeg ikke gi ros! For jeg har mottatt fra Herren det jeg også har gitt videre til dere:

I den natt da Herren Jesus ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det og sa: «Dette er min kropp, som er for dere. Gjør dette til minne om meg!» På samme måte tok han begeret etter måltidet og sa: «Dette begeret er den nye pakt i mitt blod. Hver gang dere drikker av det, gjør det til minne om meg!» For hver gang dere spiser dette brødet og drikker av begeret, forkynner dere Herrens død helt til han kommer.

Gode venner rundt et bord - det var sånn det startet...

Forventningen, men også spenningen lå tett i rommet. Forventningen var knyttet til maten, felleskapet, gleden ved å være sammen med mennesker de var glad i. Men spenningen var der også. Som en klump i magen. For de ante at noe var i ferd med å skje, noe de fryktet, noe som ville forandre livene deres.

Jesus, lederen deres, han de hadde fulgt i tre år, tok et brød, takket, brøt det, gav dem og sa: Ta imot og spis. Dette er min kropp, som gis for dere. Gjør dette til minne om meg!

Likeså tok han kalken etter måltidet, takket, gav dem og sa: Drikk alle av den. Denne kalk er den nye pakt i mitt blod som utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg."

Gjør dette til minne om meg!

Det som skjedde ble til noe mer enn bare et godt måltid sammen med gode venner, det ble starten på et nytt liv for disiplene, det ble starten på et nytt liv for mennesker over hele verden.

Gode venner rundt et bord, maten smaker, praten går...

Vi kjenner oss igjen. I dag er det dekket et festbord her for å minne oss om hvor viktig måltidsfellesskapet er. Både det vi har her i gudstjenesten og de vi spiser sammen med andre både til hverdag og fest.

Et vakkert dekket bord, forventning om god mat, drikke, prat, fellesskap. Vi kjenner oss igjen, mange av oss har gode opplevelser knyttet til nettopp dette. Lange kvelder rundt et spisebord, venner og familie, følelsen av å høre til.

Et annet bord er også dekket, et måltidsfellesskap vi nettopp har fått ta del i. Forventningen til maten er kanskje ikke den samme, men ellers er mye det samme. Opplevelsen av fellesskap, av å høre til, å være en del av en større sammenheng.

Og noen ganger oppleves det sterkere enn ellers. Jeg har vært misjonær i Japan i mange år, og noen av mine sterkeste opplevelser derfra er nettopp fra nattverdsfeiringen i de små menighetene vi var en del av. En gang i Misugi kirke, en liten menighet oppe i fjellene i Mie fylke. Vi var kanskje ti på gudstjeneste, inkludert meg og en japansk prest. BygdeJapan er som bygdenorge – preget av tradisjoner, og det og være kristen er nok ikke bare lett, selv om de kanskje ikke møter noen direkte motstand. Og når en er få, så er fellesskapet desto viktigere.

En annen gang jeg husker godt – og ikke bare fordi det var kl 7 om morgenen, er fra en felles menighetsleir for tre menigheter – vi hadde dratt langt ut på landet til et lite enkelt leirsted. Vi feiret utendørs gudstjeneste, under høye sedertrær, det var helt stille rundt oss, bortsett fra bekken som sildret gjennom området. Den eldste som var med var 90, de yngste tenåringer, vi var norske misjonærer og ettåringer, to studenter i praksis fra MHS, et par japanske prester og en 10-12 vanlig menighetsmedlemmer. Og vi var samlet til måltid. Ta imot og spis. Dette er min kropp, som gis for dere. Gjør dette til minne om meg!

Menighetsfellesskapet og samlingen rundt nattverdbordet bringer oss sammen på tvers av mye annet som skiller oss. Bare se dere rundt. Her er vi samlet alt fra små barn til godt voksne og eldre, kanskje ikke så mange fra andre land, men hvis de hadde vært her, ville de også vært en naturlig del av fellesskapet. For vi hører til hos han som gir seg selv for oss.

Men hva er nattverden? Mange av oss har vært kristne hele livet, gått til nattverd uten egentlig å reflektere så mye om hva det er kanskje bortsett fra dette med fellesskapet. Det er liksom noe som hører med når jeg går i kirken.

Luther forklarer det i den lille katekismen

Nattverden er vår Herre Jesu Kristi sanne legeme og blod, som han gir oss i brødet og vinen.

Og så sier han noe om hva vi får i nattverden?

Det ser vi av disse ordene: "Det gis for dere" og "det utøses for dere så syndene blir tilgitt".

Med disse ord gir Gud oss i sakramentet tilgivelse, liv og salighet. For der hvor syndenes blir tilgitt, der er det også liv og salighet.

Og så fortsetter Luther: Hvordan kan så store ting skje ved at vi eter og drikker?

Ikke ved at vi eter og drikker, men ved ordet som sier: "Det gis for dere" og "det utøses for dere så syndene blir tilgitt." Disse ordene er hovedsaken i sakramentet, sammen med det vi eter og drikker. Den som tror disse ord, han har det de sier, nemlig tilgivelse for syndene.

Det er ikke enkelt å forstå dette, nattverden er et mysterium i den forstand at vi ikke helt kan forklare alle sider ved den. Men samtidig er den talende i all sin enkelhet, ved at den usynlige Gud gjør seg synlig og merkbar også for våre sanser.

Vi ser brødet og vinen, vi får det i hånden, spiser og drikker, spiser Jesu kropp, drikker Jesu blod.

Og i det vi spiser og drikker får vi tilgivelse, liv og salighet, vi får del i Jesu død på korset, det han gjorde for hver enkelt av oss.

Du blir hva du spiser er temaet på denne gudstjenesten.

På samme måte som kroppen vår trenger næring for at vi skal leve, trenger sjelen vår og troen vår næring. Det får vi gjennom å høre Guds ord og det får vi i nattverden.

Du blir hva du spiser. Og vi tror altså at vi spiser Jesu kropp og drikker hans blod. Hvis vi spiser Jesu kropp og drikker hans blod, så skal vi bli som han, vi skal i hvert fall prøve å ligne han. Det han har gjort for oss, bør få konsekvenser for hvordan vi lever livene våre

I heftet som er laget til denne temaserien står det:

Vi knyttes sammen i et kristent fellesskap. Fellesskapet forplikter, en ny «pakt». Andres gleder, sorg og nød angår meg. Å delta i fellesskapet, gjennom gudstjeneste, cellegruppe, tjeneste, det er ikke bare når jeg har lyst eller tid. Det er noe jeg prioriterer fordi jeg hører til. Derfor reagerer Paulus når korinterne ikke bryr seg om forholdet mellom rike og fattige i menigheten. Han irettesetter dem når de ikke prioriterer fellesskapet med hverandre.

I apostelgjerningene 2:42-46 står det om hvordan de første kristne forholdt seg til hverandre.

De holdt seg trofast til apostlenes lære og fellesskapet, til brødsbrytelsen og bønnene. Hver og en ble grepet av ærefrykt, og mange under og tegn ble gjort av apostlene. Alle de troende holdt sammen og hadde alt felles. **45** De solgte eiendommene sine og det de ellers eide, og delte ut til alle etter som hver enkelt trengte det. Hver dag holdt de trofast sammen på tempelplassen, og i hjemmene brøt de brødet og spiste sammen med oppriktig og hjertelig glede.

Men så skjedde det altså noe underveis og Paulus så seg nødt til å irettesette menigheten i Korint fordi de ikke prioriterte fellesskapet og tok seg av dem som trengte det.

Å være en del av det kristne fellesskapet betyr at vi skal være Jesu kropp her på jorden. Vi skal gjøre hans gjerninger, være hans hender, føtter og øyne. Vi skal møte mennesker slik han gjorde da han levde på jorden.

Og akkurat nå er utfordringen her i Norge ekstra stor. Det handler ikke lenger bare om våre egne menigheter, våre nabolag, vårt land, men om tusenvis av mennesker som søker tilflukt her hos oss. Heldigvis er det mange som gjør mye for dem, men det er også mye motstand og kritiske holdninger. Ja, det er riktig at vi ikke kan hjelpe alle, men vi kan hjelpe mange flere enn vi gjør i dag. I Stavanger er det allerede mange flyktninger på plass, i morgen kommer det flere til Forus, ikke langt fra der jeg bor. Som kristne har vi et spesielt ansvar for å ta i mot og møte mennesker med Jesu kjærlighet og nåde og det gleder meg at menigheter og andre organisasjoner stiller opp i disse sammenhengene.

Jeg skal avslutte med en tekst, skrevet for mange hundre år siden av Teresa av Avila, nonne og helgen. Noen av dere har hørt meg bruke den før, men det er ord vi kan ta med oss igjen.

*Kristus har ingen annen kropp på jorden enn dere,
Ingen andre hender, ingen andre føtter enn deres.
Med deres øyne er det
han ser på verden med medlidenhet.
Med deres føtter er det han går for å gjøre det gode.
Med deres hender er det han velsigner hele verden.
Dere er hendene, dere er føttene,
dere er øynene, dere er hans legeme.
Kristus har ingen annen kropp på jorden enn dere,
ingen andre hender, ingen andre føtter enn deres.
Med deres øyne er det
han ser på verden med medlidenhet.
Kristus har ingen andre på jord enn dere.*